

**КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА**

Факультет журналістики
Кафедра журналістики та нових медіа

БАКАЛАВРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

**ТРАНСФОРМАЦІЯ ПРОФЕСІЙНИХ
СТАНДАРТІВ РЕПОРТАЖУ ПІД ЧАС
РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ: АВТОРСЬКИЙ ПРОЄКТ**

Здобувача першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти
групи ЖУРБ-1-22-4.0д.
галузі знань 06 Журналістика
спеціальності 061 Журналістика
освітньої програми 061.00.01
Журналістика
Конєвої Юлії Олександрівни

Використання чужих ідей,
результатів і текстів
мають посилання на відповідне

Конєва Ю. О.

(підпис студента) (ініціали, прізвище)

Науковий керівник:
Жмака Я. М.
Старший викладач кафедри

Розширена шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____

Допускаю до захисту перед ЕК

Голова комісії _____
(підпис) (ініціали, прізвище)

Члени комісії _____
(підпис) (ініціали, прізвище)

І.В. Погребняк,

завідувач кафедри журналістики та нових
медіа

(підпис) (ініціали, прізвище)

м. Київ – 2026 рік

ЗМІСТ

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	4
1.1. Обґрунтування актуальності проєкту	4
1.2. Мета і завдання роботи	6
1.3. Перелік методів здійснення творчого пошуку.....	7
II. СПЕЦИФІКАЦІЯ ПРОЄКТУ	8
2.1. Репортаж як жанр журналістики: класичні та сучасні теоретичні підходи.	8
2.2. Професійні стандарти журналістського репортажу та їх еволюція.....	10
2.3. Вплив воєнного конфлікту на зміну журналістських стандартів і практик репортажу	13
2.4. Зміни у структурі та форматі репортажних матеріалів у воєнний період	15
2.5. Візуалізація та цифровізація репортажу в соціальних мережах	18
2.6. Етичні межі репортажу під час війни: баланс між правдою, безпекою та впливом на аудиторію	21
2.7. Роль соціальних мереж у формуванні нових форматів репортажної журналістики.....	24
2.8. Концепція авторського онлайн-медіа «Трансформація».....	26
2.9. Аналіз створення та подачі репортажного контенту в межах проєкту	29
2.10. Вплив нових стандартів репортажу на формування медіастратегії онлайн- платформи	35
2.11. Перспективи розвитку цифрового репортажу та авторських медіапроєктів у післявоєнний період	37
ВИСНОВКИ	40
III СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	45

IV ДОДАТКИ.....	49
V АНОТАЦІЯ.....	53

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Обґрунтування актуальності проєкту

Актуальність дослідження зумовлена докорінними змінами, які зазнали професійні стандарти журналістського репортажу в умовах повномасштабної війни в Україні. Військові події суттєво трансформували інформаційне середовище, у якому журналісти змушені працювати в умовах підвищеного ризику, обмеженого доступу до інформації, цензурних та безпекових обмежень, а також постійної інформаційної війни та дезінформаційних кампаній. У таких умовах класичні принципи об'єктивності, оперативності, балансу думок і повноти подачі інформації набувають нових інтерпретацій та часто коригуються з огляду на етичну відповідальність і безпекові фактори. Воєнна журналістика виконує не лише інформаційну, а й документальну, суспільно-психологічну та навіть контрпропагандистську функції, що значно ускладнює дотримання традиційних професійних стандартів і водночас підвищує їхню значущість у формуванні довіри до медіа [14, с. 33].

Не менш важливим є те, що війна прискорила трансформацію жанру репортажу, посиливши його документальну, свідчувальну та емоційно-етичну функції. Журналістський текст дедалі частіше поєднує ознаки репортажу, свідчення очевидця та елементів воєнної хроніки, що впливає на зміну професійних стандартів і критеріїв якості матеріалу. У цьому контексті дослідження є актуальним, оскільки дозволяє проаналізувати нові моделі журналістської практики, виявити тенденції переосмислення стандартів та окреслити вплив війни на розвиток сучасного українського репортажу як жанру й професійної практики.

Опрацьовані наукові джерела демонструють, що проблема трансформації професійних стандартів репортажу під час війни є багатовимірною та охоплює історичний, жанровий і технологічний аспекти розвитку журналістики. У працях О. Бикової [2], В. Дрешпака [10] та С. Дергача [9] розкрито еволюцію репортажу як жанру та його теоретичні засади,

що дозволяє простежити перехід від класичних форм подачі матеріалу до сучасних цифрових форматів. Водночас дослідження А. Бистрова [3] та С. Яніцького [32] акцентують увагу на специфіці функціонування медіа в умовах війни, коли змінюються не лише жанрові особливості, а й сама природа новинного дискурсу.

Другий блок джерел безпосередньо пов'язаний із цифровізацією журналістики, роллю соціальних мереж та трансформацією професійних стандартів. У працях Ю. Бідзілі та Г. Гецько [4], О. Литвиненка [16], С. Литвинської та співавт. [17] підкреслюється вплив технологічних інновацій на зміну форматів репортажу, зокрема перехід до мультимедійності, інтерактивності та конвергентних медіа. Дослідження О. Гарматій і С. Онуфрів [5], С. Дрок [11], О. Чулкової [31] та О. Путрашика [20] розкривають роль соціальних мереж як ключового джерела інформації та середовища формування нових журналістських практик, що є визначальним для сучасного цифрового репортажу.

Третій блок наукових праць присвячений етичним аспектам журналістики та специфіці воєнного репортажу. У дослідженнях С. Гребньова [7], М. Тимошика [27], С. Улибіна [28] та О. Бедної [1] акцентується увага на необхідності дотримання професійних стандартів, балансу між правдою та безпекою, а також відповідальності журналіста за вплив контенту на аудиторію. Міжнародні праці Н. Westley [36] і М. Makhortykh та М. Sydorova [35] доповнюють дослідження глобальним контекстом, підкреслюючи зміну новинних жанрів і зростання ролі візуального контенту. У сукупності ці джерела формують цілісне теоретичне підґрунтя для аналізу трансформації професійних стандартів репортажу під час війни та обґрунтовують актуальність авторського медіапроєкту.

1.2. Мета і завдання роботи

Мета дослідження полягає у комплексному аналізі трансформації професійних стандартів репортажу в умовах війни, а також обґрунтуванні особливостей їх практичної реалізації в межах авторського медіапроєкту «UA.TRANSFORMATION.MEDIA».

Для реалізації мети були досліджені такі **завдання**:

- описати репортаж як жанр журналістики: класичні та сучасні теоретичні підходи;
- зазначити професійні стандарти журналістського репортажу та їх еволюцію;
- проаналізувати вплив воєнного конфлікту на зміну журналістських стандартів і практик репортажу;
- схарактеризувати зміни у структурі та форматі репортажних матеріалів у воєнний період;
- дослідити візуалізацію та цифровізацію репортажу в соціальних мережах;
- визначити етичні межі репортажу під час війни: баланс між правдою, безпекою та впливом на аудиторію;
- описати роль соціальних мереж у формуванні нових форматів репортажної журналістики;
- схарактеризувати концепцію авторського онлайн-медіа «Трансформація»;
- проаналізувати створення та подачі репортажного контенту в межах проєкту;
- сформулювати вплив нових стандартів репортажу на формування медіастратегії онлайн-платформи;
- зазначити перспективи розвитку цифрового репортажу та авторських медіапроєктів у післявоєнний період.

Об'єкт дослідження – репортаж як жанр журналістики в сучасному українському медіапросторі.

Предмет дослідження – процес трансформації професійних стандартів репортажу в умовах війни, зокрема зміни в його структурі, форматах подачі, цифровізації та етичних принципах функціонування.

1.3. Перелік методів здійснення творчого пошуку

Застосовано метод теоретичного аналізу та синтезу для опрацювання наукових джерел із журналістикознавства, медіакомунікацій і теорії репортажу; метод узагальнення та систематизації – для визначення ключових тенденцій еволюції журналістських стандартів.

Також використано метод контент-аналізу для дослідження репортажних матеріалів українських медіа у воєнний період, що дозволило виявити зміни у структурі, форматі та способах подачі інформації. Порівняльний метод застосовано для зіставлення класичних і сучасних підходів до репортажу, а також довоєнної та воєнної журналістської практики. Елементи наукового спостереження та кейс-стаді використано під час аналізу функціонування авторського медіапроекту «UA.TRANSFORMATION.MEDIA» і визначення особливостей реалізації нових стандартів репортажу в цифровому середовищі.

II. СПЕЦИФІКАЦІЯ ПРОЄКТУ

2.1. Репортаж як жанр журналістики: класичні та сучасні теоретичні підходи

Репортаж як жанр журналістики традиційно розглядається в науковій літературі як один із ключових інформаційно-публіцистичних жанрів, що поєднує документальність, оперативність і наочність відображення подій. У класичному розумінні репортаж визначається як спосіб безпосереднього спостереження журналіста за подією з її подальшим відтворенням у текстовій або аудіовізуальній формі. Я. Яригіна та Х. Кухарук зазначають, що «репортаж – один із найбільш надійних способів фіксувати реальність» [33, с. 516]. Його головною ознакою є ефект присутності, що дозволяє аудиторії «переживати» подію разом із автором.

У межах класичних теоретичних підходів репортаж розглядається як жанр, що ґрунтується на факті, спостереженні та хронологічному відтворенні подій. М. Слюсаренко підкреслює, що його специфіка полягає у поєднанні інформаційної точності та художньо-публіцистичної виразності [23]. Саме тому репортаж займає проміжне місце між новинною заміткою та художньо-публіцистичними жанрами, такими як нарис, оскільки допускає елементи авторської оцінки та деталізації.

У сучасній журналістикознавчій науці репортаж розглядається як динамічний жанр, який активно трансформується під впливом цифровізації медіа. Зокрема, дослідники відзначають, що сучасний репортаж виходить за межі традиційного текстового формату та набуває мультимедійного характеру, інтегруючи фото, відео, інтерактивні елементи та соціальні мережі як канали поширення інформації [25, с. 204].

Окрему увагу науковці приділяють функціональній специфіці репортажу. У сучасних дослідженнях наголошується, що він виконує не лише інформативну, а й соціально-психологічну функцію, формуючи громадську думку та забезпечуючи емоційне залучення аудиторії до подій [14, с. 35]. Це особливо актуально в умовах кризових ситуацій та воєнних конфліктів, коли

репортаж стає інструментом фіксації реальності та документування історичних подій.

Сучасні теоретичні підходи до журналістики суттєво переосмислюють роль журналіста в структурі репортажу, відходячи від класичної моделі «нейтрального спостерігача» [24, с. 127]. У традиційній журналістській парадигмі репортер розглядався як фіксатор подій, який має максимально дистанціюватися від об'єкта висвітлення, забезпечуючи об'єктивність і фактологічну точність. В. Стекольщикова та Ю. Бідзіля наголошують, що журналіст у цифровому середовищі стає активним учасником інформаційного процесу, який не лише передає факти, а й взаємодіє з аудиторією в реальному часі через соціальні мережі, стріми та мультимедійні платформи [24, с. 128]. Така трансформація змінює саме розуміння об'єктивності, яка дедалі частіше трактується як прозорість джерел і відповідальність автора, а не повна відстороненість від подій.

Важливою тенденцією розвитку жанру є його цифрова трансформація, що призводить до появи мультимедійного та гібридного репортажу. У сучасному медіапросторі репортаж поєднує текст, відео, аудіо, інтерактивні елементи та контент із соціальних мереж, що створює нові умови для сприйняття інформації аудиторією. Як зазначається в наукових дослідженнях, цифровізація журналістики розширює жанрові можливості репортажу, перетворюючи його на гнучку форму, здатну адаптуватися до швидкості інформаційного потоку та потреб онлайн-аудиторії [20, с. 192]. Це забезпечує посилення ефекту присутності та формує новий тип медіаспоживання, де користувач стає співучасником події.

Окремої уваги заслуговує процес розмивання жанрових меж репортажу, що є характерною рисою сучасної журналістики. У наукових працях підкреслюється, що сучасний репортаж дедалі частіше інтегрує елементи аналітики, інтерв'ю, авторського коментаря та навіть художньої оповіді, що зумовлено потребою аудиторії в глибокому розумінні подій, а не лише в їх фіксації [8, с. 126]. Така гібридизація жанру сприяє формуванню

багатовимірного журналістського продукту, який виконує одночасно інформаційну, пояснювальну та емоційно-інтерпретаційну функції. У результаті репортаж у сучасній журналістиці постає як складна динамічна система, що постійно адаптується до технологічних, соціальних і комунікаційних змін [8, с. 126].

Отже, репортаж у класичних і сучасних теоретичних підходах постає як багатофункціональний і динамічний жанр журналістики, який постійно змінюється під впливом технологічних, соціальних і політичних чинників. Його розвиток демонструє перехід від традиційної моделі фіксації подій до інтерактивного, мультимедійного та соціально залученого формату журналістики.

2.2. Професійні стандарти журналістського репортажу та їх еволюція

Професійні стандарти журналістики є базовою системою норм, які регулюють діяльність медіа та визначають якість журналістського продукту. У наукових дослідженнях вони трактуються як сукупність етичних, професійних і технологічних принципів, закріплених у міжнародних і національних кодексах журналістики, редакційних політиках і практиках медіавиробництва. Як зазначає М. Тимошик, стандарти журналістики формують «каскадний набір принципів і правил», які забезпечують достовірність, баланс і відповідальність у поданні інформації, що є ключовою умовою довіри до медіа [27, с. 32].

У контексті репортажної журналістики професійні стандарти набувають особливої значущості, оскільки цей жанр передбачає безпосереднє висвітлення подій у режимі реального часу. Традиційно до базових стандартів відносять точність, достовірність, баланс думок, відокремлення фактів від коментарів та оперативність. Дослідники наголошують, що дотримання цих принципів забезпечує не лише якість інформації, але й її суспільну функцію – формування об'єктивної картини подій [17, с. 498]. Водночас практика

українських медіа демонструє, що реалізація стандартів часто ускладнюється зовнішніми чинниками – політичним тиском, економічною залежністю редакцій та кризовими умовами, зокрема війною.

Еволюція професійних стандартів тісно пов'язана з трансформацією медіасистеми та переходом від традиційної до цифрової журналістики. У сучасному інформаційному просторі стандарти вже не обмежуються лише текстовими матеріалами, а поширюються на мультимедійні форми репортажу, включно з відеоконтентом, прямими ефірами та соціальними мережами [17, с. 239]. С. Литвинська, В. Герасимович та М. Герасимович зазначають, що цифровізація сприяє гнучкості журналістських форматів, але водночас ускладнює контроль за дотриманням класичних стандартів через швидкість поширення інформації та її багатоканальність [19, с. 239].

Важливим етапом еволюції стандартів стало посилення впливу кризових і воєнних ситуацій на журналістську практику. Умови війни в Україні актуалізували проблему балансу між оперативністю та точністю, а також між суспільною важливістю інформації та безпекою її джерел. Як зазначається в сучасних дослідженнях, журналісти змушені адаптувати стандарти до реалій воєнного стану, що часто передбачає скорочення деталей або зміну формату подачі інформації з міркувань безпеки [7, с. 21].

У межах дослідження професійних стандартів журналістського репортажу доцільним є систематизувати основні етапи їх еволюції, що дозволяє простежити зміни у підходах до створення репортажних матеріалів, а також трансформацію ключових вимог до журналістської діяльності. Узагальнення цих змін подано в таблиці 2.1.

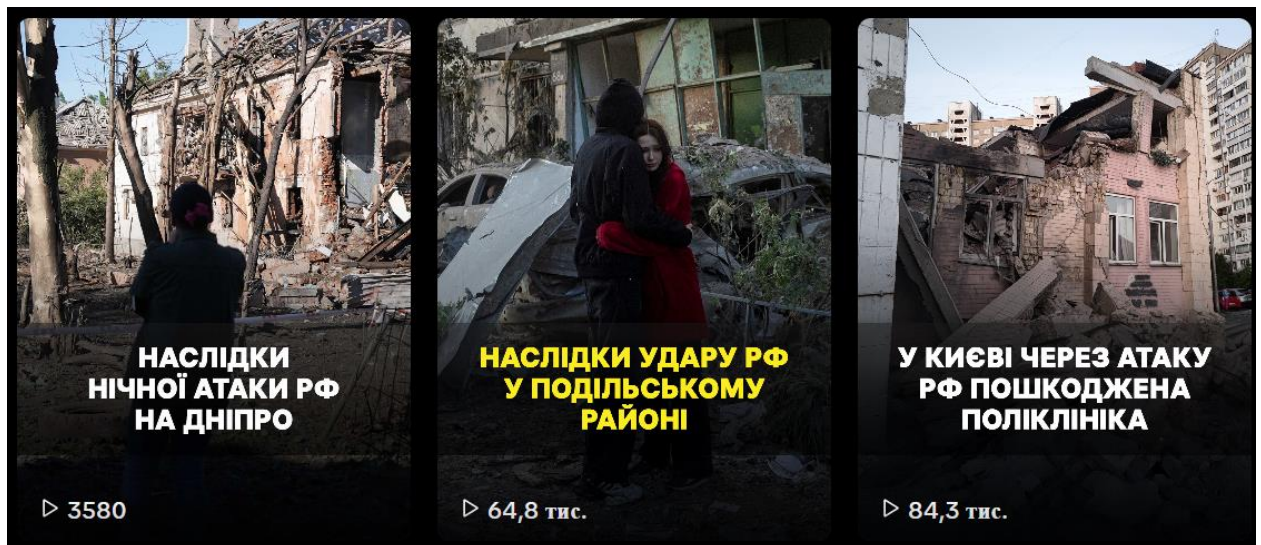
Таблиця 2.1

Еволюція професійних стандартів журналістського репортажу

Етап розвитку	Ключові професійні стандарти	Характеристика репортажу	Основні трансформації
Класичний (друкована журналістика)	Достовірність, точність, баланс думок, об'єктивність, відокремлення фактів від оцінок	Репортаж як текстове відтворення події з позиції спостерігача	Жорстке дотримання фактологічності, мінімальна авторська присутність
Телевізійний етап	Оперативність, візуальна достовірність, етичність зображення	Подія передається через відео з коментарем журналіста	Посилення ефекту присутності, поява емоційного впливу
Інтернет-журналістика	Швидкість публікації, багатоканальність, перевірка джерел	Репортаж стає мультимедійним (текст + фото + відео)	Розширення формату, поява гібридних жанрів
Цифровий / соціальні мережі	Інтерактивність, миттєвість, фактчекінг, прозорість	Репортаж у режимі реального часу (стріми, сторіз, live)	Журналіст стає учасником події та комунікації
Воєнний період (сучасний етап)	Безпека, відповідальність, гуманність, обмеження деталей	Репортаж як документування війни та інформаційна зброя	Баланс між оперативністю, етикою та захистом джерел

Джерело: сформовано автором на основі [7; 17; 27].

Продовження таблиці 2.1

Джерело: сформовано автором на основі [7; 19; 27].

Отже, професійні стандарти журналістського репортажу перебувають у стані постійної трансформації під впливом цифровізації, соціальних змін та воєнних викликів. Їх еволюція демонструє перехід від жорстко регламентованих правил до більш гнучкої системи норм, що враховує контекст, швидкість інформаційних потоків та нові форми взаємодії з аудиторією.

2.3. Вплив воєнного конфлікту на зміну журналістських стандартів і практик репортажу

Вплив воєнного конфлікту на трансформацію журналістських стандартів і практик репортажу є одним із ключових напрямів сучасних медіадосліджень, особливо в контексті російсько-української війни, яка суттєво змінила як умови роботи журналістів, так і саму природу інформаційного висвітлення подій [7, с. 18]. У науковій літературі наголошується, що воєнний стан не лише створює підвищені ризики для медійників, але й трансформує базові принципи журналістики – баланс між оперативністю та перевіркою фактів, між об'єктивністю та безпекою джерел, між правом суспільства на інформацію та обмеженнями військової доцільності [7, с. 18].

Прикладом зміни практики репортажу є діяльність українського мовника Суспільне, журналісти якого під час висвітлення бойових дій часто відмовляються від оперативної публікації матеріалів до офіційного підтвердження інформації Генеральним штабом ЗСУ. Такий підхід демонструє трансформацію стандарту оперативності: швидкість подачі новин поступається принципу безпеки та перевірки фактів. Подібну практику використовують і міжнародні медіа, зокрема BBC та Reuters, які у своїх репортажах з України регулярно зазначають, що певні дані неможливо незалежно перевірити в умовах активних бойових дій.

Однією з найсуттєвіших змін є переосмислення стандарту об'єктивності та нейтральності. У мирний час журналістика традиційно ґрунтується на

принципах неупередженості, балансу думок та дистанційованого спостереження. Проте в умовах війни ці принципи набувають складнішого характеру. С. Кость підкреслює, що українська воєнна журналістика часто поєднує професійну об'єктивність із громадянською позицією, оскільки журналіст виступає не лише спостерігачем, але й учасником інформаційного протистояння [15, с. 165]. У таких умовах нейтральність може бути переосмислена як відповідальне дотримання правди, а не як відстороненість від подій.

Іншим важливим аспектом є посилення вимог до верифікації інформації та фактчекінгу. Війна супроводжується масштабними інформаційними атаками, дезінформацією та пропагандою, що змушує журналістів значно ретельніше перевіряти джерела, використовувати кілька рівнів підтвердження даних і уникати поширення неперевірених повідомлень [1, с. 55]. У наукових дослідженнях зазначається, що в умовах воєнного конфлікту зростає ризик маніпуляцій, емоційно забарвлених заголовків і політично мотивованих інтерпретацій подій, що безпосередньо впливає на стандарти точності та достовірності репортажу [1, с. 55].

Важливою трансформацією є і посилення етичного виміру журналістики. Умови війни актуалізують питання безпеки персональних даних, коректного висвітлення жертв, уникнення травматизації аудиторії та недопущення розкриття інформації, яка може зашкодити військовим операціям або цивільному населенню. Етичні дилеми стають більш складними, оскільки журналісти змушені балансувати між правом суспільства на інформацію та необхідністю збереження людського життя і національної безпеки [28, с. 98].

Отже, воєнний конфлікт радикально змінює журналістські стандарти і практики репортажу, перетворюючи журналістику з переважно нейтрального спостереження на складну систему інформаційної відповідальності, етичного вибору та документування історії в реальному часі.

2.4. Зміни у структурі та форматі репортажних матеріалів у воєнний період

Воєнний період суттєво трансформував структуру та формат репортажних матеріалів в українських медіа, що зумовлено як безпековими викликами, так і змінами у способах споживання інформації аудиторією. Повномасштабне вторгнення Росії в Україну спричинило переорієнтацію медіасистеми на оперативне висвітлення бойових дій, гуманітарних криз, евакуаційних процесів та наслідків воєнних атак [25, с. 203]. У таких умовах репортаж став одним із провідних жанрів журналістики, оскільки саме він забезпечує ефект присутності, емоційне залучення аудиторії та безпосередню фіксацію подій у реальному часі. Т. Сукаленко та С. Шпетна зазначають, що сучасний український репортаж в умовах війни набув ознак гнучкого та адаптивного медіаформату, який швидко реагує на зміни інформаційного середовища та технологічні виклики [25, с. 204].

Однією з головних змін стала трансформація структури репортажного матеріалу. Якщо в традиційній журналістиці репортаж здебільшого будувався за хронологічним принципом із послідовним описом подій, то воєнний період сприяв поширенню фрагментарної та динамічної структури викладу [32, с. 83]. Сучасні репортажі часто складаються з коротких інформаційних блоків, прямих включень, цитат очевидців, відеофрагментів та оперативних оновлень. Це пояснюється необхідністю швидкого передавання інформації в умовах постійної зміни ситуації на фронті та високої конкуренції між медіа за увагу аудиторії. Науковці підкреслюють, що воєнна журналістика дедалі більше орієнтується на принцип «безперервного репортажу», коли матеріал постійно доповнюється новими фактами та мультимедійними елементами [32, с. 83].

Суттєво змінився і формат репортажних матеріалів. Війна пришвидшила процес переходу від традиційного текстового репортажу до мультимедійного та конвергентного формату. Репортажі в сучасних українських медіа дедалі частіше поєднують текст, фото, відео, інтерактивні карти, інфографіку, стріми та контент із соціальних мереж. Дослідники наголошують, що цифровізація журналістики та розвиток соціальних платформ сприяли формуванню нового типу репортажу, який функціонує одночасно в кількох медіасередовищах і адаптується до різних форматів споживання інформації [34, с. 9]. Особливого значення набули Telegram-канали, YouTube, TikTok та прямі трансляції, які дозволяють журналістам оперативно висвітлювати події навіть у зоні бойових дій.

В умовах війни змінився також характер подачі інформації в репортажах. Воєнний репортаж став значно більш емоційним і персоналізованим, оскільки аудиторія потребує не лише фактів, але й людських історій, які допомагають осмислити масштаби трагедії та переживань суспільства. У сучасних матеріалах значна увага приділяється свідченням цивільних, історіям військових, волонтерів, медиків та переселенців [34, с. 96]. Така персоніфікація контенту посилює емоційний вплив репортажу та формує високий рівень емпатії аудиторії. Дослідники зазначають, що сучасна журналістика в кризових умовах дедалі більше орієнтується на комунікативну взаємодію з аудиторією та створення емоційно наближеного контенту [34, с. 98].

Помітною тенденцією стало і скорочення дистанції між журналістом та аудиторією. Соціальні мережі дали можливість репортерам працювати у форматі постійного онлайн-контакту з читачами та глядачами, оперативно відповідати на запитання, уточнювати інформацію та поширювати додаткові матеріали [34, с. 98]. Це сприяло формуванню інтерактивного характеру репортажу, у якому аудиторія стає не лише споживачем інформації, а й активним учасником комунікаційного процесу. У наукових дослідженнях наголошується, що така трансформація є характерною ознакою сучасної

конвергентної журналістики, де межі між журналістом, джерелом і аудиторією поступово стираються [34, с. 98].

Важливим чинником змін стала також необхідність адаптації репортажу до умов інформаційної безпеки. Українські медіа були змушені переглянути підходи до структури матеріалів, щоб уникати розголошення стратегічно важливої інформації про переміщення військ, наслідки атак або розташування об'єктів інфраструктури [3, с. 212]. Це вплинуло на специфіку репортажного тексту: частина деталей свідомо опускається або подається узагальнено, а акцент переноситься на гуманітарний, соціальний та психологічний аспекти подій.

Воєнний період суттєво змінив структуру та формат сучасного репортажу, перетворивши його з класичного інформаційного жанру на поєднання документального свідчення, емоційної історії та елементів соціального аналізу. У репортажі АрміяInform «Я залишився, бо хочу будувати це тут» простежується характерна для воєнної журналістики зміна акцентів: матеріал будується не лише навколо фактів чи події, а насамперед через людські історії, емоції та особисті мотивації героїв [20]. Автор активно використовує ефект присутності, детальні описи атмосфери й прямі цитати учасників фестивалю: «Мамо, я теж хочу збирати дрони», «Нам іноді просто не вистачає рук», «Краще хай згорить робот, ніж загине людина» [20]. Саме через такі фрагменти репортаж набуває високого рівня емоційної залученості та демонструє, як війна трансформувала професійні орієнтири молодого покоління українців.

Водночас матеріал демонструє й іншу важливу зміну сучасного воєнного репортажу – поєднання інформаційної, аналітичної та мотиваційної функцій. Репортаж не обмежується описом «Фестивалю кар'єри», а фактично формує образ нової української економіки, побудованої навколо defense tech, військових технологій та ветеранських ініціатив [20]. У тексті журналіст поєднує короткі сценічні епізоди, коментарі учасників, суспільні узагальнення та емоційні висновки: «Mil-tech зараз – одна з найважливіших сфер у країні»;

«Я зрозумів, що хочу розвиватися саме тут» [20]. Такий формат є характерним для воєнного періоду, оскільки сучасний репортаж дедалі частіше виконує не лише функцію інформування, а й документування соціальних змін, формування суспільної стійкості та підтримки національної ідентичності в умовах війни.

Отже, воєнний період суттєво трансформував структуру та формат репортажних матеріалів в українських медіа, адаптувавши їх до умов інформаційної динаміки, цифровізації та безпекових викликів. Сучасний репортаж вийшов за межі традиційної текстової форми та набув мультимедійного, інтерактивного й конвергентного характеру, поєднуючи текст, відео, фото, стріми та контент із соціальних мереж.

2.5. Візуалізація та цифровізація репортажу в соціальних мережах

Візуалізація та цифровізація репортажу в соціальних мережах є одним із ключових напрямів трансформації сучасної журналістики, особливо в умовах російсько-української війни, коли швидкість поширення інформації, мультимедійність та доступність контенту набули критичного значення. У науковій літературі наголошується, що соціальні мережі стали не лише каналом розповсюдження новин, а й повноцінним середовищем виробництва журналістського контенту, де відбувається оперативне формування та візуальне документування подій у режимі реального часу [26, с. 166]. Це зумовило появу нових форматів репортажу, які базуються на інтеграції текстових повідомлень, фото, відео, прямих трансляцій та інтерактивних елементів, що посилює ефект присутності та емоційного залучення аудиторії.

Важливою особливістю цифровізованого репортажу є його мультимедійна природа, яка дозволяє поєднувати різні типи контенту в одному інформаційному потоці. Дослідники підкреслюють, що в умовах війни соціальні мережі, зокрема Telegram, Facebook, YouTube та X (Twitter), стали основними платформами для оперативного інформування, де журналісти використовують відео- та фотодокази, геолокацію, OSINT-інструменти та

користувацький контент для підтвердження подій і створення репортажів [22, с. 227]. Це сприяє формуванню нової моделі журналістики, в якій традиційний репортаж доповнюється елементами цифрового свідчення та громадянської участі (рис. 2.1).

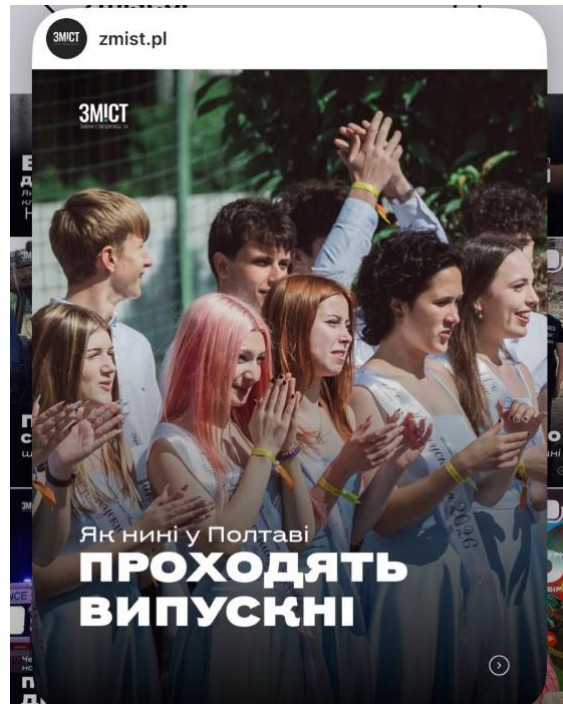

Рис. 2.1 Приклад репортажу в Instagram

Окремо слід відзначити процес візуалізації як домінуючу тенденцію сучасного репортажу. Візуальний контент у соціальних мережах виконує не лише ілюстративну, а й доказову функцію, оскільки фото- та відеоматеріали часто стають первинним джерелом інформації про події на фронті або в зонах ураження. Наукові дослідження підкреслюють, що візуальне фреймування конфлікту суттєво впливає на сприйняття подій аудиторією, формуючи різні інтерпретації реальності залежно від джерела та контексту поширення контенту [35, с. 367]. Тому, візуалізація репортажу не лише підсилює його емоційний вплив, але й стає інструментом формування суспільних уявлень про війну.

Значний вплив на трансформацію сучасного репортажу справді має розвиток громадянської журналістики, яка в умовах цифровізації медіапростору стала важливим джерелом первинної інформації про події,

особливо під час воєнного конфлікту. Соціальні мережі (Telegram, Facebook, Instagram та інші платформи) перетворилися на майданчики, де очевидці подій оперативно фіксують та поширюють фото-, відео- й текстові повідомлення безпосередньо з місця подій. У таких умовах професійні журналісти все частіше використовують цей контент як початкову точку для подальшої перевірки, аналізу та створення повноцінних репортажів, що змінює традиційну логіку збору інформації, де першоджерелом були виключно офіційні комунікаційні канали або власні кореспондентські мережі.

У цьому контексті, як зазначає О. Харченко, взаємодія професійної та громадянської журналістики формує нову цифрову екосистему медіаспостереження, у якій межі між виробником і споживачем інформації поступово стираються [29, с. 64]. Це означає, що аудиторія перестає бути пасивним отримувачем новин і стає активним учасником інформаційного процесу, впливаючи на формування порядку денного та швидкість поширення новин. Водночас така трансформація створює нові виклики для журналістських стандартів: зростає ризик поширення неперевіреної інформації, емоційних або маніпулятивних повідомлень.

Загалом у сучасних умовах розвитку цифрових медіа та активного використання соціальних мереж журналістський репортаж зазнає суттєвих трансформацій, що проявляються насамперед у зміні його формату, способів подачі інформації та каналів поширення. Особливої актуальності ці процеси набули під час війни, коли швидкість, візуалізація та достовірність інформації стали ключовими вимогами до медіапродукту. У зв'язку з цим доцільним є узагальнення основних напрямів цифровізації та візуалізації репортажу, які визначають сучасну практику журналістської діяльності в соціальних мережах. Нижче подано систематизовані результати у вигляді таблиці 2.2.

Таблиця 2.2

Основні прояви цифровізації та візуалізації репортажу в соціальних мережах

Напрямок трансформації	Характеристика	Приклади реалізації в репортажі	Значення для журналістики
------------------------	----------------	---------------------------------	---------------------------

Мультимедійність	Поєднання тексту, фото, відео, аудіо та інтерактивних елементів	Репортажі з фронту у форматі відео + текст + карти	Підсилення ефекту присутності та залучення аудиторії
Цифровізація контенту	Перенесення репортажу в онлайн-середовище	Telegram-канали, YouTube-стріми, live-трансляції	Оперативність і миттєве оновлення інформації
Візуалізація подій	Домінування фото-та відеоконтенту	Фото руйнувань, відео з місця подій, супутникові знімки	Формування емоційного впливу та доказової бази
Громадянська журналістика	Використання контенту очевидців	Відео з телефонів цивільних, UGC	Розширення джерельної бази репортажу
Інтерактивність	Зворотний зв'язок із аудиторією	Коментарі, реакції, опитування, стріми	Залучення аудиторії до інформаційного процесу
OSINT-практики	Використання відкритих джерел для перевірки даних	Геолокація відео, аналіз фото, супутникові дані	Підвищення достовірності інформації
Швидкі формати	Орієнтація на короткий контент	Stories, Reels, короткі відео в TikTok	Адаптація до швидкого споживання інформації
Ризики цифровізації	Дезінформація та маніпуляції	Фейки у соцмережах, вирвані з контексту відео	Потреба у фактчекінгу та медіаграмотності

Джерело: сформовано автором на основі [22; 29; 35].

Отже, візуалізація та цифровізація репортажу в соціальних мережах формують нову модель журналістської практики, яка характеризується мультимедійністю, оперативністю, інтерактивністю та високим рівнем залучення аудиторії. Водночас ці процеси супроводжуються зростанням інформаційних ризиків і потребою в посиленні стандартів перевірки даних, що визначає складність і багатовимірність сучасного репортажу в умовах війни.

2.6. Етичні межі репортажу під час війни: баланс між правдою, безпекою та впливом на аудиторію

Етичні межі журналістського репортажу в умовах війни є одним із найскладніших і найбільш дискусійних питань сучасної медіапрактики, оскільки журналісти змушені постійно балансувати між суспільним правом на правду, необхідністю збереження безпеки людей і потенційним впливом інформації на аудиторію. Війна радикально змінює традиційні уявлення про

журналістську об'єктивність, оскільки повне розкриття інформації може становити пряму загрозу життю військових і цивільних осіб, а також впливати на перебіг бойових дій [12]. У таких умовах журналістика фактично стає частиною системи інформаційної безпеки держави, що вимагає переосмислення класичних етичних норм.

Однією з ключових етичних дилем є протиріччя між принципом правдивості та принципом «не нашкодь». Журналіст має обов'язок інформувати суспільство максимально точно, однак у воєнний час навіть достовірна інформація може мати негативні наслідки, якщо вона розкриває критично важливі деталі – наприклад, місця дислокації військ, наслідки ударів або персональні дані постраждалих [7, с. 21].

Важливим етичним аспектом є також проблема впливу репортажу на аудиторію. Візуалізація наслідків війни (фото, відео, свідчення очевидців) має потужний емоційний ефект, який може як сприяти формуванню суспільної підтримки та солідарності, так і призводити до психологічної травматизації глядачів [21]. У цьому контексті журналісти змушені визначати межу між документуванням реальності та надмірною експлуатацією шокового контенту, що потребує високого рівня професійної відповідальності та етичної чутливості [21].

Окрему проблему становить інформаційна маніпуляція та поширення дезінформації в умовах війни. Соціальні мережі значно прискорили циркуляцію новин, але водночас створили ризики поширення неперевіраних або навмисно викривлених даних [31, с. 199]. Під час збройних конфліктів цифрові платформи стають простором активної інформаційної боротьби, де межа між журналістським контентом і пропагандою може бути розмитою.

Водночас етичні межі репортажу включають питання поваги до людської гідності. Висвітлення загибелі людей, поранень або трагедій цивільного населення потребує особливої обережності, щоб уникнути вторинної віктимізації та порушення приватності постраждалих [21]. Журналісти повинні дотримуватися принципу мінімізації шкоди, який

передбачає не лише точність інформації, а й відповідальне ставлення до її подачі, включаючи вибір кадрів, формулювань і контексту.

Узагальнені результати подано в таблиці 2.3 нижче.

Таблиця 2.3

Етичні дилеми та обмеження воєнного репортажу

Етичний аспект	Суть проблеми	Прояв у воєнному репортажі	Журналістське значення
Баланс правда/безпека	Конфлікт між повнотою інформації та ризиком для життя	Приховування деталей про військові об'єкти, маршрути, наслідки атак	Захист життя людей і національної безпеки
Принцип «не нашкодь»	Можлива шкода від навіть правдивої інформації	Обмеження чутливих даних, редагування контенту	Етична відповідальність журналіста
Вплив на аудиторію	Емоційний і психологічний вплив контенту	Відео руйнувань, жертв, травматичних подій	Запобігання інформаційній травматизації
Візуальна етика	Використання фото/відео постраждалих	Кадри загиблих, поранених, цивільних	Повага до людської гідності
Протидія дезінформації	Ризик фейків у воєнний час	Перевірка джерел, OSINT, фактчекінг	Підвищення достовірності інформації
Межа між журналістикою і пропагандою	Розмитість інформаційних потоків	Контент із соцмереж, неперевірені відео	Збереження професійних стандартів
Емоційна відповідальність	Ризик надмірної драматизації	«Шок-контент», сенсаційні заголовки	Уникнення маніпуляцій аудиторією

Джерело: сформовано автором на основі [7; 12; 21; 31].

Отже, етичні межі журналістського репортажу під час війни формуються як складна система взаємопов'язаних принципів, у якій поєднуються правдивість, безпека, гуманізм і відповідальність за вплив на суспільство. Умови воєнного конфлікту не скасовують журналістські стандарти, але суттєво їх переосмислюють, змушуючи журналістів діяти в межах постійного етичного вибору між інформуванням і запобіганням шкоді.

2.7. Роль соціальних мереж у формуванні нових форматів репортажної журналістики

Сучасний етап розвитку журналістики характеризується глибокою трансформацією традиційних репортажних практик під впливом цифровізації та активного поширення соціальних мереж. У науковій літературі підкреслюється, що соціальні медіа стали не лише додатковим каналом розповсюдження інформації, а й повноцінним середовищем виробництва журналістського контенту, що суттєво змінює логіку репортажу, його структуру, темп і форми подачі матеріалу [5, с. 48]. У цьому контексті репортажна журналістика поступово виходить за межі класичних медійних платформ і набуває нових гібридних форматів, орієнтованих на швидкість, інтерактивність і мультимедійність.

Однією з ключових особливостей впливу соціальних мереж на репортаж є зміна джерельної бази журналіста. Як зазначають дослідники, соціальні мережі сьогодні інтегровані у професійну практику збору новин і фактів, оскільки забезпечують оперативний доступ до очевидців подій, офіційних осіб і громадських реакцій [5, с. 49]. Це призводить до появи так званого «live-репортажу», коли журналіст формує матеріал у режимі реального часу, використовуючи пости, відео та коментарі користувачів як первинні джерела інформації. Тому, репортаж стає не завершеним текстом, а процесом безперервного оновлення.

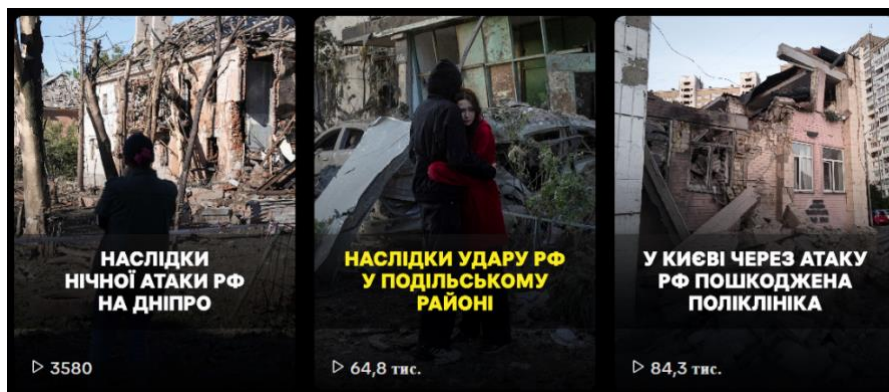

Рис. 2.1 Приклад репортажу в TikTok

Важливою трансформацією є також зміна жанрових меж репортажу. У традиційній журналістиці репортаж передбачав чітку структуру: вступ, опис події, коментарі та висновки. Однак у соціальних мережах ці межі розмиваються. Дослідники відзначають появу нових новинних жанрів, що формуються під впливом цифрового середовища та нових форм взаємодії користувачів із контентом [36, с. 989]. Репортаж у соціальних мережах часто поєднує елементи новини, аналітики, особистого блогу та візуального сторітелінгу, що створює новий тип медіатексту – «гібридний репортаж».

Окремо слід виділити роль алгоритмічної логіки соціальних платформ у формуванні репортажних форматів. Журналісти змушені адаптувати контент до вимог платформ, зокрема до алгоритмів видимості, форм короткого відео та візуальної привабливості матеріалів [35, с. 366]. Це сприяє розвитку таких форматів, як короткі відеорепортажі (TikTok, Instagram Reels), стримінгові репортажі (Facebook Live, YouTube Live) та «сторіс-репортажі», які мають обмежену тривалість життя, але високу залученість аудиторії.

Крім того, соціальні мережі трансформують саму роль журналіста. Він перестає бути лише посередником між подією та аудиторією і стає активним учасником цифрової взаємодії. У сучасних умовах журналіст виконує функції модератора, коментатора та навіть куратора інформаційного потоку. Як зазначається в наукових роботах, соціальні медіа створюють умови для більш тісної взаємодії між журналістом і аудиторією, що впливає на вибір тем, ракурс подачі матеріалу та формат репортажу [11, с. 8].

Таблиця 2.4

Роль соціальних мереж у формуванні нових форматів репортажної журналістики

Аспект впливу	Зміст трансформації репортажної журналістики
Соціальні мережі як середовище виробництва контенту	Соціальні медіа виступають не лише каналом поширення, а й платформою створення журналістського контенту; змінюється логіка, структура та темп репортажу
Зміна джерельної бази журналіста	Використання соцмереж для отримання інформації від очевидців, офіційних осіб та аудиторії; поява live-репортажу в реальному часі

Розмивання жанрових меж	Поєднання новини, аналітики, блогу та сторітелінгу; формування гібридного репортажу як нового медіатексту
Алгоритмічна адаптація контенту	Вплив алгоритмів платформ на формат подачі: короткі відео, стрими, сторіс; орієнтація на залучення аудиторії
Трансформація ролі журналіста	Журналіст стає модератором і учасником комунікації; посилюється взаємодія з аудиторією та вплив на вибір тем і форматів

Джерело: сформовано автором на основі [11; 35; 36].

Отже, соціальні мережі виступають ключовим чинником трансформації репортажної журналістики, формуючи нові формати подачі інформації, змінюючи роль журналіста та структуру медіатексту. Репортаж у цифрову епоху стає багатовимірним, інтерактивним і динамічним процесом, який поєднує професійні стандарти журналістики з можливостями мережевої комунікації.

2.8. Концепція авторського онлайн-медіа «Трансформація»

Авторський медіапроект «UA.TRANSFORMATION.MEDIA» («Трансформація») створено як сучасну цифрову платформу у форматі Instagram-сторінки, що спрямована на висвітлення змін у журналістських стандартах репортажу в умовах російсько-української війни та підвищення рівня медіаграмотності серед молодіжної аудиторії [13]. Основна ідея проекту полягає в поєднанні теоретичних знань із практичними аспектами роботи журналістів у кризових умовах, що дозволяє доступно пояснити складні професійні процеси через візуальний і короткий контент, адаптований до формату соціальних мереж (рис. 2.1).

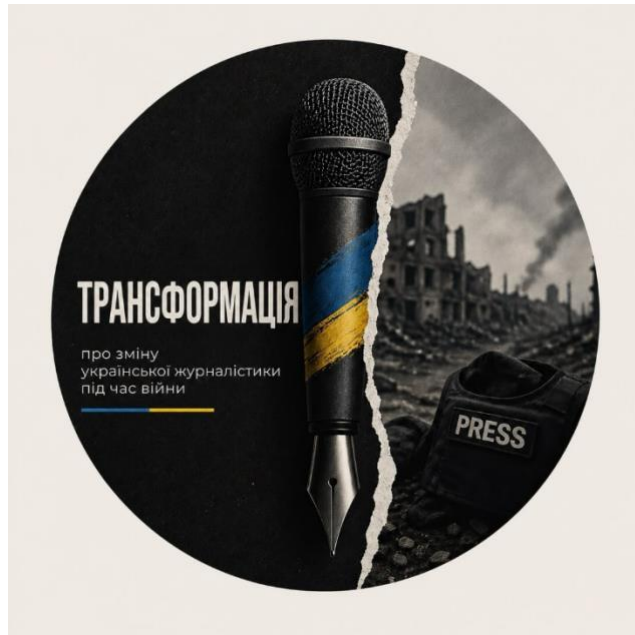

Рис. 2.1 Логотип онлайн-медіа «UA.TRANSFORMATION.MEDIA» («Трансформація») [13]

Цільовою аудиторією проєкту є активні користувачі Instagram, які споживають новини переважно у цифровому середовищі, надають перевагу візуальному контенту, цікавляться сучасними медіа, журналістською етикою та прагнуть розуміти трансформацію професійних стандартів під час війни [13]. Тому, проєкт орієнтований на молодь, яка є основним споживачем соціальних медіа та водночас потребує розвитку критичного мислення й навичок медіаграмотності.

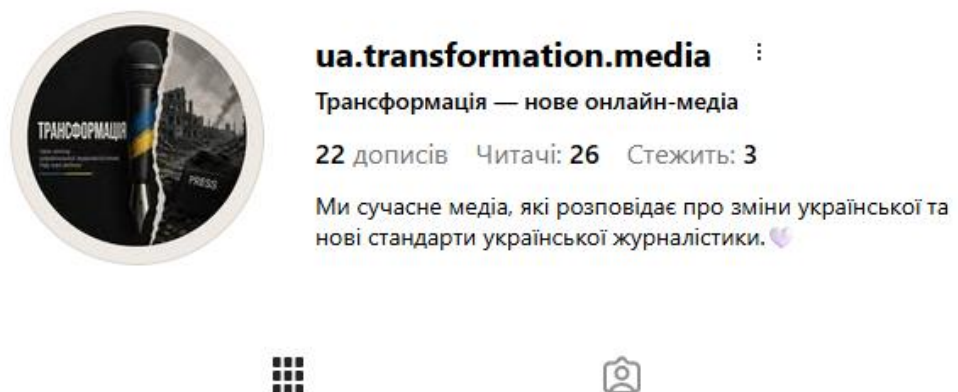

Рис. 2.2 Кількість читачів власного онлайн-медіа [13]

Завдання авторського проєкту охоплюють комплекс дослідницьких і просвітницьких цілей, зокрема: дослідження змін професійних стандартів журналістського репортажу під час війни; аналіз особливостей роботи журналістів у зонах бойових дій та під час обстрілів; визначення ролі емоційності у сучасному воєнному репортажі; привернення уваги до діяльності журналістів, які документують події війни; а також підвищення рівня медіаграмотності аудиторії щодо журналістських стандартів і професійної етики.

Контентна структура Instagram-сторінки проєкту містить 22 тематичні публікації, які послідовно розкривають ключові аспекти трансформації журналістики: логотип проєкту; пояснення поняття журналістського стандарту; порівняння репортажу до повномасштабного вторгнення; аналіз питання емоційності журналіста; особливості роботи репортажу під час обстрілів; висвітлення діяльності журналістів, які фіксують історію війни; а також як війна змінює формати; [13]. Така структура забезпечує логічне та послідовне подання матеріалу, що поєднує освітній і візуально-комунікаційний компоненти (див. Дод. А).

Актуальність проєкту зумовлена суттєвими змінами професійних стандартів журналістики в умовах війни, коли роль журналіста трансформується під впливом небезпеки, інформаційної відповідальності та нових цифрових форматів подачі матеріалу. Проєкт спрямований на актуалізацію проблеми журналістської роботи в кризових умовах та підкреслення важливості репортажу як інструменту документування історичних подій [13].

Новизна авторського проєкту полягає у представленні трансформації журналістських стандартів через формат Instagram-контенту, який є максимально наближеним до повсякденного інформаційного середовища молоді [13]. Поєднання теоретичних аспектів журналістики з реальними прикладами роботи репортерів у воєнний час дозволяє створити доступний,

візуально привабливий і водночас змістовно насичений освітній продукт, що сприяє формуванню критичного сприйняття медіаінформації.

2.9. Аналіз створення та подачі репортажного контенту в межах проекту

Репортажний контент авторського Instagram-проекту «UA.TRANSFORMATION.MEDIA» побудований як цілісна комунікаційна система, що поєднує освітню, аналітичну та емоційно-рефлексивну функції, спрямовані на поступове формування у аудиторії комплексного розуміння трансформації сучасної журналістики в умовах війни [13]. Основною ідеєю подачі матеріалу є демонстрація того, що журналістика під час повномасштабного вторгнення перестала бути лише інформаційним інструментом і перетворилася на важливий елемент документування історичних подій, фіксації воєнної реальності та протидії дезінформації. Відповідно, контент побудований таким чином, щоб не просто інформувати, а поступово занурювати користувача у професійний контекст роботи журналіста, показуючи як теоретичні основи журналістики, так і практичні, часто екстремальні умови її реалізації [13]. Важливим є також те, що формат Instagram визначає специфіку подачі матеріалу: він максимально лаконічний, візуально структурований, емоційно виразний та орієнтований на швидке сприйняття інформації, що відповідає поведінковим звичкам сучасної молодіжної аудиторії [13].

Перший пост виконує роль концептуального вступу до всього проекту та формує його смислову рамку [13]. У ньому підкреслюється, що війна радикально змінила всі сфери життя суспільства, зокрема й журналістику, яка опинилася в умовах підвищеної відповідальності, інформаційної боротьби та необхідності постійного підтвердження правдивості даних. У цьому ж пості акцентується на тому, що українські медіа сьогодні виконують не лише інформаційну функцію, а й стають важливим елементом захисту національного інформаційного простору та голосом держави на міжнародній

арені [13]. Введення назви проєкту «Трансформація» виконує не лише ідентифікаційну, а й смислову функцію, оскільки одразу задає головний дослідницький вектор – аналіз змін у медіасфері, трансформації стандартів та адаптації журналістики до нових реалій [13]. Тому, перша публікація формує у користувача розуміння того, що перед ним не просто інформаційна сторінка, а структурований аналітичний проєкт із чіткою метою та логікою розвитку.

Другий пост має переважно освітній і підготовчий характер і присвячений базовим засадам журналістики [13]. Його функція полягає у створенні теоретичної основи, необхідної для подальшого сприйняття складніших тем, пов'язаних із трансформацією журналістських стандартів. Через просту та доступну подачу інформації аудиторія поступово вводиться у професійну термінологію та принципи журналістської діяльності, що дозволяє вирівняти рівень розуміння контенту серед різних груп підписників [13]. Такий підхід є важливим із точки зору педагогічної логіки проєкту, оскільки забезпечує послідовність засвоєння інформації та підвищує ефективність комунікації між автором і аудиторією.

Третій пост виконує аналітично-порівняльну функцію і присвячений стандартам репортажу до повномасштабного вторгнення [13]. У ньому представлено умовну «нормативну модель» журналістської практики, яка базувалася на класичних професійних принципах: об'єктивності, точності, балансу думок, структурованості викладу та відстороненості журналіста від подій. Така ретроспекція є необхідною для того, щоб аудиторія могла чітко побачити масштаб змін, які відбулися в журналістиці під час війни. Контраст між «мирною» моделлю репортажу та сучасними умовами дозволяє підсилити аналітичну глибину проєкту та сформуванати у користувача критичне розуміння того, що журналістські стандарти не є статичними, а змінюються під впливом соціально-політичних факторів [13].

Четвертий пост присвячений складній етичній проблемі – емоційності журналіста, яка в умовах війни набуває особливої актуальності [13]. У цьому матеріалі піднімається питання меж емоційного залучення репортера у

висвітленні подій, що стосуються людських трагедій, бойових дій та втрат. Пост не лише інформує, а й провокує аудиторію на рефлексію щодо того, чи може журналіст залишатися повністю нейтральним у ситуації гуманітарної катастрофи [13]. Тому, він виконує функцію етичного тригера, що сприяє формуванню критичного мислення та усвідомленого сприйняття медіаконтенту.

П'ятий пост зосереджений на висвітленні репортажів під обстрілами та демонструє реальні умови роботи журналістів у зоні бойових дій [13]. Його головною особливістю є високий рівень візуальної та емоційної напруги, який дозволяє аудиторії наблизитися до реальності професії репортера в екстремальних умовах. Тут журналіст постає як безпосередній учасник подій, який працює в ситуації постійного ризику для життя, але водночас виконує свою професійну місію – документування реальності [13]. Така подача матеріалу формує глибоке розуміння того, що журналістика у воєнний час виходить за межі звичайної професійної діяльності та набуває рис ризикованої, але суспільно необхідної роботи.

Шостий пост є найбільш емоційно насиченим і виконує кульмінаційну функцію у всій серії [13]. Він присвячений журналістам, які фіксують історію війни безпосередньо на передовій, і детально описує фізичні та психологічні виклики їхньої роботи. Через використання образних характеристик (важкі бронежилети, постійна втома, запах гару, ризик для життя, посттравматичний стресовий розлад) створюється потужний ефект емпатії та залучення аудиторії [13]. Водночас підкреслюється суспільна значущість цієї діяльності, оскільки саме журналісти забезпечують документування воєнних злочинів і протидію пропаганді. Пост виконує не лише інформаційну, а й меморіальну та морально-етичну функцію.

Сьомий пост завершує серію і виконує узагальнювальну функцію, акцентуючи увагу на загальних змінах у форматах журналістського контенту під час війни [13]. Він підсумовує ключову ідею проєкту, підкреслюючи, що сучасна журналістика трансформується під впливом цифровізації, соціальних

мереж та воєнних умов, набуваючи нових форм подачі інформації, нових інструментів і нових етичних викликів [13].

Восьмий пост присвячено фільмографії журналістів та важливості цих напрацювань для світу. Також аргументації важливості таких робіт для суспільства [13].

Дев'ятий пост розповідає про практичний досвід Інституту масової інформації (ІМІ) знімання репортажу під час прильоту[13]. Пост несе в собі навчальний та ознайомчий характер не лише для молодих спеціалістів, а й для досвідчених журналістів. Адже нагадує основні правила роботи в стресових та загрозованих для життя обставинах [13].

Десятий пост присвячений безпеці військових кореспондентів та застарілим стандартам ОБСЄ [13]. У цьому матеріалі підіймається тема змінити стандарти під формат війни в Україні та звернути більшу увагу на безпеку журналістів. Також пост присвячений проблемам кібератак на медіа та редакції. Тож матеріал підіймає важку та вадливу тему для української журналістики загалом [13].

Одинадцятий пост присвячений проблемам іноземних журналістів в Україні, тому як їх слова можуть впливати на нашу владу та армію [13]. Цей матеріал підіймає важливу тему, про те наскільки реально наш ворог може підкупити іноземних журналістів. В той же час наскільки гарно працює Головне управління розвідки (ГУР), для того щоб захистити журналістів від нападів на них та залякувань. Адже все більше журналістів стають об'єктом для переслідувань [13].

Дванадцятий та тринадцятий пости присвячені журналістським репортажам, які по новому відкривають очі нам та світу на страшні події, які відбувалися на території України [13]. В матеріалі підіймаються теми про евакуацію дітей з окупованих територій, реальні історії людей про події, які відбувалися за лаштунками окупованого Херсона. Матеріал закликає не забувати популяризувати факти та реальні свідчення очевидців для світу[13].

Чотирнадцятий пост несе більше розвиваючий та освітній характер для всіх бажаючих поглибити свої знання стосовно репортажу [13]. Матеріал розповідає про актуальні курси та майстер-класи, як для професійних репортерів так і для студентів [13].

П'ятнадцятий та шістнадцятий пости присвячені Вікторії Рощиній, журналістці, яка залинула розповідаючи світу всю правду про окуповані території [13]. Пост виконує не лише інформаційну, а й меморіальну та морально-етичну функцію. Адже журналістка потрапила в російський полон, саме через пошук правди [13].

Сімнадцятий пост присвячений іншим фотокореспондентам, на яких полювала Росія через те, що вони висвітлювали події, які відбуваються на фронті та документували воєнні злочини ворога [13]. Цей пост також несе меморіальний характер, адже ці люди внесли значний внесок до висвітлення подій в Україні [13].

Вісімнадцятий пост розповідає про історію репортажу, про те як ми прийшли від друкованих газет до репортажу в соціальних мережах [13]. Пост має освітній характер, адже дозволяє поглибити знання в історії репортажу, від того як змінювався формат, до того як змінилась і сама подача новини [13].

Дев'ятнадцятий пост зосереджений на висвітленні репортажів під обстрілами та демонструє реальні умови роботи журналістів у зоні бойових дій [13]. Також пост розповідає про основні правила поведінки та зйомок репортажу на основі досвіду ІМІ. Також пост робить акценти на роботу з постраждалими після прильотів, або розмови з родинами військових, які загинули на війні [13].

Двадцятий пост розповідає про зміни, в моральному стані самого журналіста, як війна впливає на моральний стан та специфіку роботи репортера під час війни [13]. Така подача матеріалу формує глибоке розуміння того, що журналістика у воєнний час виходить за межі звичайної професійної діяльності та набуває рис ризикованої, але суспільно необхідної роботи.

Двадцять перший пост «Зворотний бік репортажу: як війна трансформує самого журналіста» акцентує увагу на психологічному та емоційному вимірі професії воєнного репортера [13]. У матеріалі розкривається, що робота в умовах постійної небезпеки, спостереження за руйнуваннями, людськими втратами та травматичними подіями призводить до глибоких внутрішніх змін у журналістів. Зокрема, йдеться про емоційне вигорання, посттравматичний стрес, зниження психологічної чутливості або, навпаки, її загострення. Водночас пост підкреслює, що воєнна журналістика формує новий тип професійної ідентичності, де репортер одночасно виконує функцію свідка історії, фіксатора подій і медіатора між війною та суспільством [13].

Двадцять другий пост «Чек-лист свідомого читача: як розпізнати якісний воєнний репортаж» спрямований на підвищення медіаграмотності аудиторії та формування критичного ставлення до інформації [13]. У ньому окреслюються основні критерії якісного репортажу в умовах війни: наявність перевірених джерел, баланс між емоційністю та фактологічністю, уникнення маніпулятивних заголовків, дотримання етичних норм щодо постраждалих та чітке розмежування фактів і авторських оцінок. Особливий акцент робиться на необхідності критичного сприйняття контенту із соціальних мереж, де інформація часто поширюється без достатньої верифікації.

Отже, створений Instagram-проект «UA.TRANSFORMATION.MEDIA» демонструє цілісну модель подачі репортажного контенту, у якій поєднуються освітній, аналітичний та емоційно-документальний підходи. Послідовність публікацій дозволяє поступово сформувати у аудиторії розуміння того, як війна вплинула на журналістику, як трансформувалися стандарти репортажу та чому змінилася роль журналіста в сучасному медіапросторі.

2.10. Вплив нових стандартів репортажу на формування медіастратегії онлайн-платформи

Сучасні трансформації репортажної журналістики, зумовлені цифровізацією, воєнним контекстом та активним розвитком соціальних мереж, безпосередньо впливають на формування медіастратегії онлайн-платформ, зокрема авторського Instagram-проєкту «UA.TRANSFORMATION.MEDIA» [13]. Нові стандарти репортажу, що передбачають оперативність, мультимедійність, гнучкість структури, емоційну залученість та етичну відповідальність, стають ключовими орієнтирами при плануванні контенту, виборі форматів подачі інформації та визначенні способів взаємодії з аудиторією. У результаті медіастратегія платформи формується як адаптивна система, що поєднує освітню функцію, інформаційне інформування та емоційно-комунікативний вплив.

Одним із головних впливів нових стандартів є орієнтація на мультимедійність і візуалізацію контенту. Сучасний репортаж дедалі менше спирається виключно на текстову форму і все більше використовує фото, відео, короткі динамічні формати, інфографіку та елементи сторітелінгу. Це безпосередньо визначає медіастратегію Instagram-проєкту, у межах якого інформація подається у вигляді серійних візуальних постів, що дозволяють швидко сприймати складний зміст [13]. Такий підхід відповідає сучасним алгоритмічним вимогам соціальних мереж, які пріоритетно просувають контент із високим рівнем залученості та візуальної привабливості.

Ще одним важливим фактором впливу є зміна темпоральності репортажу, тобто перехід до формату «реального часу» та безперервного оновлення інформації. У воєнних умовах журналістика функціонує як динамічний процес, де подія і її висвітлення майже збігаються в часі. Це формує відповідну стратегію онлайн-платформи, яка орієнтується на короткі інформаційні блоки, серійність публікацій та логіку «story-based» подачі матеріалу [13]. Відтак контент не є завершеним текстом, а виступає частиною

постійного інформаційного потоку, що підвищує актуальність і залученість аудиторії [13].

Важливим елементом медіастратегії стає також емоційність і персоналізація репортажу, що є характерною ознакою сучасної журналістики в кризових умовах. Нові стандарти допускають більш відкрите вираження людського виміру подій, що дозволяє формувати емпатійний зв'язок із аудиторією. Для Instagram-платформи це означає використання наративних постів, історій очевидців, опису переживань журналістів і постраждалих, що підсилює вплив контенту та робить його більш переконливим [13]. Емоційність стає не відхиленням від стандарту, а інструментом комунікаційної ефективності.

Окремо слід відзначити вплив етичних стандартів, які в умовах війни набувають особливої ваги. Обмеження щодо поширення чутливої інформації, вимоги до захисту персональних даних, уникнення шкідливого контенту та відповідальність за вплив на аудиторію формують обережну та виважену стратегію подачі матеріалів [13]. У межах онлайн-платформи це проявляється у відборі контенту, його узагальненні, а також у фокусі на гуманітарних і освітніх аспектах, а не на сенсаційності подій [13].

Крім того, нові стандарти репортажу підсилюють роль інтерактивності та взаємодії з аудиторією. Соціальні мережі перетворюють користувача з пасивного споживача інформації на активного учасника комунікації, що впливає на медіастратегію платформи [13]. Це передбачає створення контенту, який стимулює зворотний зв'язок, обговорення та залучення аудиторії до осмислення журналістських практик [13]. Стратегія проекту набуває діалогічного характеру, що відповідає сучасним тенденціям конвергентної журналістики.

Отже, нові стандарти репортажної журналістики суттєво визначають структуру, зміст і способи функціонування онлайн-платформи «UA.TRANSFORMATION.MEDIA», формуючи її як адаптивний, мультимедійний і інтерактивний медіапроект. У результаті медіастратегія

базується на поєднанні оперативності, візуальної виразності, етичної відповідальності та емоційної залученості, що дозволяє ефективно комунікувати з сучасною аудиторією та відображати реальні процеси трансформації журналістики в умовах війни і цифрового середовища.

2.11. Перспективи розвитку цифрового репортажу та авторських медіапроектів у післявоєнний період

Перспективи розвитку цифрового репортажу та авторських медіапроектів у післявоєнний період визначаються комплексом факторів, серед яких ключовими є подальша цифровізація медіасередовища, зміна поведінки аудиторії, технологічні інновації та трансформація журналістських стандартів, сформованих у воєнний час. Вже сьогодні можна констатувати, що досвід воєнної журналістики в Україні став каталізатором глибоких змін у структурі медіакommунікації, які не зникнуть після завершення активної фази конфлікту, а навпаки – закріпляться як нова норма професійної практики. У цьому контексті цифровий репортаж продовжить еволюціонувати в бік ще більшої оперативності, мультимедійності та інтерактивності, поєднуючи текст, відео, стрімінг, аналітику даних та елементи користувацького контенту в єдину інформаційну екосистему.

Однією з головних тенденцій післявоєнного розвитку стане посилення ролі авторських медіапроектів, які функціонують поза межами традиційних редакційних структур. Такі платформи, як «UA.TRANSFORMATION.MEDIA», демонструють нову модель журналістики, у якій індивідуальний автор або невелика команда здатні створювати конкурентоспроможний контент, орієнтований на конкретну аудиторію та її інформаційні потреби [13]. У післявоєнний період ця тенденція, ймовірно, посилиться, оскільки зростатиме попит на персоналізований, нішевий і пояснювальний контент, який допомагає осмислювати складні соціальні процеси, відновлення країни, політичні та економічні трансформації.

Важливим напрямом розвитку стане подальша інтеграція технологій штучного інтелекту та автоматизації у процес створення цифрового репортажу. Уже зараз медіа активно використовують алгоритми для обробки великих масивів даних, створення коротких новинних повідомлень та аналізу інформаційних потоків. У післявоєнний період ці технології можуть стати основою для формування нових форматів репортажу, зокрема інтерактивних карт подій, автоматизованих стрімів та персоналізованих новинних стрічок [26]. Це дозволить значно розширити аналітичний потенціал журналістики та підвищити її точність і швидкість реагування.

Ще одним перспективним напрямом є подальший розвиток візуального сторітелінгу та іммерсивних форматів подачі інформації. Зростання популярності відеоплатформ, коротких форматів контенту та технологій доповненої і віртуальної реальності сприятиме появі нових видів цифрового репортажу, які забезпечуватимуть ефект максимального занурення в подію [7, с. 22]. У післявоєнний період це може набувати форми документальних VR-репортажів, інтерактивних мультимедійних історій та 3D-реконструкцій подій, що дозволить аудиторії не лише спостерігати, а й «переживати» інформацію.

Не менш важливим аспектом стане зміна ролі аудиторії, яка остаточно закріпиться як активний учасник медіапроцесу. Користувацький контент, який під час війни набув критичного значення як джерело оперативної інформації, у післявоєнний період трансформується у структурований елемент журналістського виробництва.

Крім того, у післявоєнний період особливого значення набуде етичний вимір цифрового репортажу. Досвід війни актуалізував питання відповідальності журналіста за вплив контенту на суспільство, захист приватності, уникнення травматизації аудиторії та коректне висвітлення чутливих тем [3, с. 210]. У майбутньому ці етичні принципи, ймовірно, стануть ще більш формалізованими та інтегрованими в професійні стандарти, що визначатиме якість і довіру до медіа.

Таблиця 2.5

Перспективи розвитку цифрового репортажу та авторських медіапроектів у
післявоєнний період

Напрямок розвитку	Зміст трансформацій	Очікуваний результат для журналістики
Посилення цифровізації репортажу	Подальше використання мультимедійних форматів: відео, стрімів, інтерактивних елементів, коротких форматів контенту	Підвищення оперативності, доступності та візуальної привабливості новин
Розвиток авторських медіапроектів	Зростання ролі індивідуальних журналістських платформ і нішевих медіа	Персоналізація контенту та формування довіри до конкретного автора
Використання штучного інтелекту	Автоматизація обробки даних, генерація новин, аналітика інформаційних потоків	Підвищення швидкості та точності журналістського контенту
Візуальний та іммерсивний сторітелінг	VR/AR-технології, 3D-реконструкції, інтерактивні історії	Формування ефекту «занурення» в події, посилення емоційного впливу
Активізація аудиторії	Розвиток user-generated content і моделей співтворення контенту	Аудиторія стає співучасником журналістського процесу
Етична трансформація журналістики	Посилення стандартів відповідальності, захист приватності, мінімізація травматизації	Підвищення довіри до медіа та якості контенту
Конвергенція медіаформатів	Поєднання соціальних мереж, сайтів, відеоплатформ в єдину екосистему	Формування єдиного цифрового інформаційного простору
Персоналізація контенту	Адаптація новин під інтереси та поведінку користувача	Зростання залученості та ефективності комунікації

Джерело: сформовано автором.

Отже, перспективи розвитку цифрового репортажу та авторських медіапроектів у післявоєнний період пов'язані з подальшою технологізацією журналістики, розширенням форм візуального та інтерактивного контенту, посиленням ролі авторських платформ і трансформацією аудиторії в активного співтворця медіаконтенту. У сукупності ці процеси формують нову модель журналістики, яка буде персоналізованою, технологічно розвиненою та орієнтованою на глибоке осмислення суспільних змін.

ВИСНОВКИ

Визначено, що репортаж як жанр журналістики пройшов тривалий шлях розвитку – від класичної форми документального відтворення подій до сучасного мультимедійного та гібридного формату. Його основними ознаками залишаються оперативність, достовірність, ефект присутності та безпосередність авторського спостереження, однак сучасні медіаумови суттєво розширили функціональні й жанрові можливості репортажу. Цифровізація журналістики, розвиток соціальних мереж і мультимедійних платформ сприяли трансформації ролі журналіста, який сьогодні виступає не лише фіксатором подій, а й активним учасником комунікаційного процесу. Водночас розмивання жанрових меж та інтеграція аналітичних і публіцистичних елементів свідчать про адаптивність репортажу до сучасних інформаційних потреб суспільства.

Зазначено, що професійні стандарти журналістського репортажу є фундаментом якісної та відповідальної журналістики, оскільки забезпечують достовірність, точність, баланс і суспільну значущість інформації. Їх еволюція відображає трансформації медіасистеми, розвиток цифрових технологій і зміни в комунікаційних практиках сучасного суспільства. Поширення мультимедійних форматів, соціальних мереж і онлайн-журналістики суттєво розширило можливості репортажу, але водночас ускладнило дотримання класичних професійних норм через зростання швидкості інформаційного потоку. Особливого значення проблема професійних стандартів набула в умовах воєнного конфлікту, коли журналісти змушені поєднувати оперативність висвітлення подій із вимогами безпеки, етичної відповідальності та інформаційної достовірності.

Схарактеризовано, що воєнний конфлікт суттєво трансформує журналістські стандарти та практики репортажу, адаптуючи їх до умов підвищеної інформаційної, етичної та безпекової відповідальності. Російсько-українська війна продемонструвала, що традиційні принципи об'єктивності,

нейтральності та оперативності в умовах воєнного стану набувають нового змісту й потребують гнучкого застосування. Журналісти змушені поєднувати професійну діяльність із громадянською відповідальністю, приділяти особливу увагу перевірці інформації, протидії дезінформації та дотриманню етичних норм висвітлення воєнних подій. У результаті сучасний воєнний репортаж стає не лише способом інформування суспільства, а й важливим інструментом документування історичних подій, формування громадської думки та забезпечення інформаційної безпеки держави.

Досліджено, що у воєнний період репортажна журналістика в Україні зазнала комплексної трансформації, що охопила як структурні, так і форматні характеристики матеріалів. Перехід до фрагментарної та динамічної побудови тексту, активне використання мультимедійних засобів, розвиток конвергентних форматів і посилення ролі соціальних мереж свідчать про адаптацію журналістики до умов високої швидкості інформаційних змін і підвищених вимог аудиторії. Водночас зростання емоційності та персоналізації репортажів сприяє глибшому залученню читача, тоді як інтерактивність і скорочення дистанції між журналістом і аудиторією формують нову модель комунікації. Важливим обмежувальним фактором виступає також інформаційна безпека, яка змушує журналістів коригувати зміст матеріалів і посилювати відповідальність за подачу даних.

Описано, що візуалізація та цифровізація репортажу в соціальних мережах є визначальними чинниками трансформації сучасної журналістики, які суттєво змінюють способи створення, подачі та сприйняття інформації. Інтеграція мультимедійних форматів, розвиток цифрових платформ і використання користувацького контенту забезпечують оперативність, наочність і багатовимірність репортажів, водночас посилюючи їх емоційний та доказовий потенціал. Соціальні мережі виступають ключовим середовищем формування нових журналістських практик, де поєднуються професійні стандарти та елементи громадянської журналістики.

Проаналізовано, що етичні межі репортажу в умовах війни формуються як складна система балансу між правом суспільства на правдиву інформацію, вимогами інформаційної безпеки та необхідністю мінімізації негативного впливу на аудиторію і постраждалих осіб. Воєнний контекст суттєво ускладнює дотримання класичних журналістських стандартів, оскільки навіть достовірні дані можуть становити ризик для життя людей або використовуватися в інформаційній боротьбі. Водночас зростає значення етичної відповідальності журналіста за спосіб подачі матеріалу, зокрема за уникнення надмірної сенсаційності, шокового контенту та порушення гідності постраждалих.

Визначено, що соціальні мережі відіграють визначальну роль у формуванні нових форматів репортажної журналістики, трансформуючи як способи створення контенту, так і його структуру та канали поширення. Вони забезпечують оперативний доступ до інформації та сприяють розвитку «live-репортажу», що функціонує як безперервний процес оновлення даних у реальному часі. Водночас відбувається розмивання жанрових меж і формування гібридних медіатекстів, які поєднують елементи новини, аналітики та візуального сторітелінгу. Вплив алгоритмічної логіки платформ стимулює розвиток нових цифрових форматів – коротких відео, стримінгів і сторис, що підвищують залученість аудиторії.

Наголошено на тому, що авторський онлайн-медіапроект «UA.TRANSFORMATION.MEDIA» («Трансформація») є сучасною цифровою платформою, що поєднує освітню та аналітичну функції й спрямована на висвітлення змін у журналістських стандартах репортажу в умовах війни та підвищення рівня медіаграмотності молодіжної аудиторії. Завдяки формату Instagram-сторінки проект ефективно адаптує складні професійні процеси до зрозумілого та візуально привабливого контенту, що відповідає актуальним медіаспоживчим практикам. Його структура, орієнтована на послідовне розкриття ключових аспектів трансформації журналістики, дозволяє

комплексно показати зміну стандартів та специфіки репортажу в кризових умовах.

Аналіз створення та подачі репортажного контенту в межах Instagram-проєкту «UA.TRANSFORMATION.MEDIA» та вплив нових стандартів журналістики на його медіастратегію засвідчує, що сучасна цифрова журналістика формується як багаторівнева система, у якій поєднуються освітня, аналітична, емоційна та інтерактивна функції. Послідовна структура публікацій дозволяє поступово розкривати трансформацію журналістських стандартів у воєнний період, демонструючи зміну ролі журналіста, форм подачі інформації та етичних підходів до репортажу. Водночас нові стандарти (оперативність, мультимедійність, візуалізація, персоналізація та етична відповідальність) визначають ключові принципи формування медіастратегії платформи, орієнтованої на цифрову аудиторію.

Вплив нових стандартів репортажу суттєво визначає формування медіастратегії онлайн-платформи «UA.TRANSFORMATION.MEDIA», орієнтуючи її на принципи мультимедійності, оперативності, візуалізації, емоційної залученості та етичної відповідальності. У результаті платформа функціонує як адаптивна система, що поєднує освітній, інформаційний та комунікативний виміри, забезпечуючи зрозумілу та структуровану подачу складного журналістського контенту. Перехід до форматів реального часу, серійності публікацій і сторітелінгу дозволяє підвищити актуальність і залученість аудиторії, тоді як емоційність і персоналізація сприяють формуванню емпатійного зв'язку з користувачами. Водночас дотримання етичних стандартів і розвиток інтерактивності забезпечують баланс між інформаційною функцією та відповідальністю перед аудиторією, що загалом формує сучасну модель цифрової журналістики в соціальних мережах.

Зазначено, що перспективи розвитку цифрового репортажу та авторських медіапроєктів у післявоєнний період визначаються подальшою цифровізацією медіасередовища, технологічним оновленням журналістських практик і закріпленням змін. Цифровий репортаж і надалі еволюціонуватиме

в напрямі мультимедійності, інтерактивності та оперативності, поєднуючи різні формати подачі інформації в єдину екосистему. Зростатиме роль авторських медіапроектів, орієнтованих на персоналізований і пояснювальний контент, а також посилюватиметься інтеграція технологій штучного інтелекту, іммерсивних форматів і візуального сторітелінгу. Водночас аудиторія остаточно утвердиться як активний учасник медіапроцесу, що сприятиме розвитку моделей співтворення контенту, а етичні стандарти журналістики набудуть ще більшої ваги як основа довіри до медіа та якості інформаційного продукту.

III СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бедна А. Специфіка порушень журналістських стандартів за воєнної пори. *Український інформаційний простір*. 2025. № 2(16). С. 52–61.
2. Бикова О. М. Історичні особливості функціонування репортажу в українській пресі. *Două decenii de la înființarea specializării Limba și literatura ucraineană la Facultatea de Litere*. 2020. № 1. С. 299–312.
3. Бистров А. Трансформація поняття «криза» для медіа в умовах війни Росії проти України. *Синопис: текст, контекст, медіа*. 2025. Т. 31, № 3. С. 208–214.
4. Бідзіля Ю, Гецько Г. Вплив новітніх технологій на трансформацію професійних стандартів у журналістиці. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*. 2025. Т. 36 (75). № 2 (2) С. 205–213.
5. Гарматій О., Онуфрив С. Соціальні мережі як джерело інформації в журналістській роботі. *Соціальні комунікації: досвід наукових студій*. 2021. Т. 1, № 2. С. 45–52.
6. Гондюл О. Соціальна відповідальність медіа як ефективний результат «журналістики рішень». *Інтегровані комунікації*. 2019. Вип. 2. №8. С. 21–29.
7. Гребньов Г. Журналістика в умовах воєнного стану: законодавчі норми та професійні стандарти. *Український інформаційний простір*. 2026. № 1(17). С. 18–35.
8. Грозна О. Дефініційна полеміка в сфері інтернет-журналістики щодо понять «жанр» і «формат» у сучасному інформаційному просторі. *Український інформаційний простір*. 2022. № 2(10). С. 119–130.
9. Дергач Д. В. Медійна жанрологія в сучасній науці: лінгвістична постановка питання. *Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика*. 2015. Вип. XXXI. С. 36–43.
10. Дрешпак В. М. Жанрологія журналістських творів: навчальний посібник. Дніпро : УМСФ, 2021. 186 с.

11. Дрок Н. Професійна журналістика в часи соціальних мереж. *Інтегровані комунікації*. 2023. № 1 (15). С. 6–12.
12. Журналістика в умовах війни: виклики у реаліях України. URL: <https://itvmg.com/news/zhurnalistika-v-umovakh-viyni-vikliki-u-realiyakh-ukraini-111357> (дата звернення: 20.04.2026).
13. Інстаграм сторінка. «UA.TRANSFORMATION.MEDIA» («Трансформація»). URL: https://www.instagram.com/ua.transformation.media?igsh=bmMyOG90bWt5ZWl z&utm_source=qr (дата звернення: 20.04.2026).
14. Калинів А., Дворянин П. Специфіка сучасного воєнного телерепортажу (за матеріалами українських воєнних кореспондентів). *Вісник Львівського університету. Серія журналістика*. 2026. № 58. С. 29-44.
15. Кость С. А. Воєнна журналістика й ідея «нейтральності» українського журналіста. *Теле- та радіожурналістика*. 2019. Вип. 18. С. 162–170.
16. Литвиненко О. Проблеми цифрової трансформації українських корпоративних медіа. *Інтегровані комунікації*. 2024. №2 (18). С. 94–99.
17. Литвинська С. В., Герасимович В. А., Герасимович М. В. Журналістика в епоху цифровізації: трансформація форматів і стилів. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*. 2025. Т. 36 (75), № 5, ч. 2. С. 238-244.
18. Піщанська В. Інтернет-простір як середовище формування медіакультури особистості. *Fine Art and Culture Studies*. 2025. № 1. С. 399–407.
19. Порядіна З. П. Суспільно важлива тематика в медіа: роль, етичні стандарти та вплив на аудиторію. *UNIVERSUM : студентський науковий журнал*. Вінниця : «UKRLOGOS Group», 2025. № 26. С. 496-499.
20. Путрашик В. І., Марчук Г. І., Плеханова Т. М. Цифрова журналістика та вплив соціальних мереж на формування громадського уявлення про російсько-українську війну. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*. 2024. Т. 35. № 74. Ч. 2. С. 189–195.

- 21.Семенюта І. Журналістська етика під час війни. Як показати реальність у рамках стандартів. *Детектор медіа. Інфопростір*. 2023. URL: <https://detector.media/infospace/article/215507/2023-08-14-zhurnalistyska-etyka-pid-chas-viyny-yak-pokazaty-realnist-u-ramkakh-standartiv> (дата звернення: 20.04.2026).
- 22.Скороход О. Соціальні мережі як інструмент цифрової політичної участі в умовах е-демократії. *Грані: науково-теоретичний альманах*. 2025. Т. 28, № 5. С. 223–230.
- 23.Слюсаренко М. І. Простий складний жанр репортажу. 2016. URL: <https://dspace.onu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/c455f983-1cdd-44a7-8864-d0d54306ccb2/content> (дата звернення: 20.04.2026).
- 24.Стекольнічкова В., Бідзіля Ю., Соціальні медіа як платформа інтерактивної журналістики нового покоління. *Образ*. 2025. Вип. 3 (49). С. 125–137.
- 25.Сукаленко Т., Шпетна С. Трансформація жанру репортажу в цифровому медіапросторі. *Acta Paedagogica Volynienses*. 2025. № 2. С. 202–207.
- 26.Телетова С., Телетов О. Інтеграція медіа в соціальні мережі як провідна тенденція сучасної медіаконвергенції. *Образ*. 2025. Вип. 3 (49). С. 162–173.
- 27.Тимошик М. Стандарти журналістики: поняття, генеза, зміст, практика. *Український інформаційний простір*. 2022. № 1(9). С. 30–56.
- 28.Улибін В. Етичні аспекти роботи журналіста в умовах воєнного стану. *Інтегровані комунікації*. 2023. № 1(15). С. 95–103.
- 29.Харченко О. Громадянська журналістика в Україні та глобалізаційні медіапроцеси в період російсько-української війни. *Інтегровані комунікації*. 2023. № 2(16). С. 63–66.
- 30.Чайкун О. Медіа в умовах кризових ситуацій: трансформація комунікативної взаємодії з аудиторіями. *Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Філологія*. 2024. № 4(14). С. 92–107.

31.Чулкова А. В. Вплив соціальних медіа на традиційні засоби масової інформації. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*. 2025. Т. 36. № 75. С. 197–203.

32.Яніцький А. Зміни в роботі новинних медіа України під час війни: теоретичний аспект. *Український інформаційний простір*. 2026. № 1(17). С. 79–91.

33.Яригіна Я. Р., Кухарук Х. В. Репортаж: правдиво й цікаво розповідати історії людей у часи війни. *Студентські наукові дискусії поза форматом: матеріали XI Міжнародної наукової конференції* (м. Івано-Франківськ, 11 квітня 2024 р.). Івано-Франківськ : Редакційно-видавничий відділ ЗВО «Університет Короля Данила», 2024. С. 515–517.

34.Bezchotnikova S., Zrazhevskа N. Ukrainian Media Landscape During the War (2022–2024): Transformation, Reaction to War, Dynamics of Media Consumption. *Integrated Communications*. 2024. No. 2(18). P. 6–14.

35.Makhortykh M., Social media and visual framing of the conflict in Eastern Ukraine. *Media, War & Conflict*. 2017. Vol. 10, No. 3. P. 359–381.

36.Rulyova N., Westley H. Changing news genres as a result of global technological developments: new news genres. *Digital Journalism*. 2017. Vol. 5, no. 8. P. 986–1005.

IV ДОДАТКИ

Додаток А

Публікації на інстаграм-сторінці [13]

Як медіа та блогерам
коректно писати про смерті?
Поради від ІМІ

Еволюція репортажу: від газети до воєнних реалій

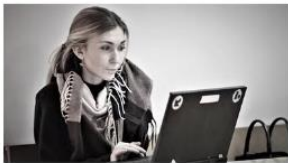

Хто ще загинув за правду?

Історії українських репортерів та
фотодокументалістів, яких Росія
цілеспрямовано знищила за фіксацію її
воєнних злочинів.

Про що писала журналістка Вікторія
Рощина?

Історія та репортажі журналістки Вікторії Рощиної

Курси для репортерів

Головні теми, розслідування та
унікальні репортажі, за які її так сильно
боялися російські окупанти.

Воєнна репортажистика та хроніки

Репортажі, що сколихнули світ

Погрози після розслідування: СРІ закликав
захистити журналістів

Комітет захисту журналістів (СРІ)

Безпека воєнкорів та застарілі стандарти ОБСЄ

Як ІМІ розповідали про репортажі під час прильоту ?

Чому фільми «20 днів в Маріуполі» та «2000 метрів до Андріївки» такі цінні для України та світу?

Як війна змінює формати?

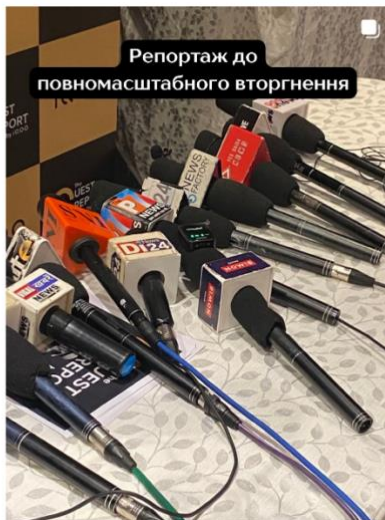
Ті, хто фіксує історію під обстрілами

Репортаж під обстрілами

Чи може журналіст бути емоційним?

Репортаж до повномасштабного вторгнення

Що таке стандарти журналістики?

V АНОТАЦІЯ

КОНЄВА ЮЛІЯ ОЛЕКСАНДРІВНА. «ТРАНСФОРМАЦІЯ ПРОФЕСІЙНИХ СТАНДАРТИВ РЕПОРТАЖУ ПІД ЧАС ВІЙНИ (АВТОРСЬКИЙ ПРОЄКТ)»

Ключові слова: репортаж, журналістські стандарти, воєнна журналістика, цифровізація медіа, соціальні мережі.

У творчому проєкті досліджено трансформацію професійних стандартів журналістського репортажу в умовах повномасштабної війни в Україні. Розкрито особливості зміни класичних журналістських принципів під впливом воєнного конфлікту, цифровізації медіасередовища та активного розвитку соціальних мереж. Проаналізовано трансформацію структури, форматів подачі та етичних засад репортажної журналістики, а також посилення її документальної, емоційної та візуальної складових. Окрему увагу приділено ролі соціальних мереж у формуванні нових форматів репортажу, зокрема мультимедійного, стрімінгового та короткоформатного контенту.

Практична частина роботи представлена авторським медіапроєктом «UA.TRANSFORMATION.MEDIA», реалізованим у форматі Instagram-сторінки, що спрямований на популяризацію медіаграмотності та пояснення трансформації журналістських стандартів у воєнний період. У межах проєкту створено серію інформаційно-аналітичних публікацій, які демонструють особливості роботи журналістів у кризових умовах, етичні дилеми професії та нові підходи до репортажної практики. Результати дослідження підтверджують, що сучасний репортаж зазнає суттєвих змін і набуває ознак гібридного, цифрового та інтерактивного медіафеномену.

ABSTRACT

KONEVA YULIA OLEKSANDRIVNA. "TRANSFORMATION OF PROFESSIONAL STANDARDS OF REPORTING DURING WAR (AUTHOR'S PROJECT)"

The creative project explores the transformation of professional standards of journalistic reporting in the context of a full-scale war in Ukraine. The peculiarities of changes in classical journalistic principles under the influence of the military conflict, the digitalization of the media environment and the active development of social networks are revealed. The transformation of the structure, presentation formats and ethical principles of reportage journalism, as well as the strengthening of its documentary, emotional and visual components are analyzed. Special attention is paid to the role of social networks in the formation of new formats of reporting, in particular multimedia, streaming and short-format content.

The practical part of the work is represented by the author's media project "UA.TRANSFORMATION.MEDIA", implemented in the format of an Instagram page, which is aimed at popularizing media literacy and explaining the transformation of journalistic standards during the war period. A series of information and analytical publications was created within the project, which demonstrate the peculiarities of the work of journalists in crisis conditions, ethical dilemmas of the profession and new approaches to reporting practice. The results of the study confirm that modern reporting is undergoing significant changes and is acquiring the characteristics of a hybrid, digital and interactive media phenomenon.

Keywords: reporting, journalistic standards, war journalism, media digitalization, social networks.